

Vraag nr. 107
van 12 december 2003
van de heer JAN VAN DUPPEN

Kanaal Dessel-Schoten – Afwerking oevers

In oktober 2001 deed zich in het zeer oude Kanaal Dessel-Schoten ter hoogte van de gemeente Rijkervorsel een dijkbreuk voor. Langs dit kanaal ligt een jaagpad dat zeer populair is bij wandelaars en fietsers, al leent de huidige technische staat van dit pad zich daar niet meer toe.

Er werden uitgebreide dijkvernieuwingswerken uitgevoerd, waaronder oeverversterkingen door middel van beschoeiing met damplaten. De Dienst voor de Scheepvaart geeft aan deze renovatiewerken de hoogste prioriteit en hoopt die opknapbeurt voor volgende zomer al te kunnen verwezenlijken.

In zijn antwoord op een schriftelijke vraag van mij van voor het zomerreces werd door de minister gewezen op het feit dat een jaagpad bedoeld is als toegangsweg voor de onderhoudsploegen en niet in eerste instantie als wandel- of fietspad. De renovatie van het pad kan worden besproken na de volledige herstelling van de oevers (vraag nr. 365 van 4 juli 2003, Bulletin van Vragen en Antwoorden nr. 2 van 17 oktober 2003, blz. 463).

Mits aangepaste baggerwerken komen we met de huidige maatregelen tegemoet aan de mobiliteitsverzoeken van de belendende industrie en worden de risico's op wateroverlast in belangrijke mate verminderd voor aangrenzende gemeenten die onder het waterpeil van het kanaal liggen, waaronder een groot deel van de stad Turnhout zelf.

De toeristische en mobiliteitsfunctie van het pad verdienen echter ook onze aandacht. Vele toeristische én woon-werkfietsers, en ook wandelaars gebruiken dit jaagpad vrij intensief. Het is trouwens een belangrijk onderdeel van een populaire provinciale toeristische fietsroute. De bruikbaarheid en de aantrekkelijkheid van die fietsroute hangen natuurlijk in grote mate af van de befietsbaarheid, en die heeft nu nog te veel te lijden van oneffenheden in de ondergrond, modderplassen, verwilderd struikgewas en dies meer.

Bovendien blijven er na het plaatsen van de U-vormige damplaten en bijbehorende dwarsbalken op verschillende plaatsen forse gaten langs het pad. Wanneer de lokaal uitdijende flora zich over zo'n gat hult, verandert dit in een ware valkuil. Een eerste enthousiaste Turnhoutse wandelaar is reeds in

zo'n gat gevallen en kwam zo in het kanaal terecht, maar hij wist zich gelukkig weer aan kant te werken en overleefde het incident zonder veel erg.

De Dienst voor de Scheepvaart denkt op korte termijn aan de plaatsing van gevaarsborden en wil op langere termijn naar een andere oplossing zoeken.

Naar de mening van de vele duizenden fietsers en wandelaars is de beste oplossing deze oevergaten dicht te stoppen eens de dijk zich na deze werken behoorlijk "gezet" zal hebben en te zorgen dat de toekomstige oeverbegroeiing geen verraderlijke valkuilen afdekt.

Graag verneem ik de verdere planning voor de oeverafwerking en het jaagpad van het Kanaal Dessel-Schoten, ook m.b.t. de valkuilen tussen beschoeiing en dijk.

Hoe belangrijk acht de minister het toeristische en mobiliteitsbelang van het pad langs het kanaal ?

Antwoord

De jaagpaden langs de bevaarbare waterwegen in Vlaanderen hebben, zoals inderdaad reeds in een vroeger antwoord werd geformuleerd, in eerste instantie de functie van exploitatie- en dienstweg voor de waterwegbeheerder en de scheepvaart.

Daarnaast kunnen deze jaagpaden, in ondergeschikte orde, ook opengesteld worden voor fietsers en voetgangers waardoor ze vaak een verkeersveilig alternatief kunnen bieden voor fietspaden langs drukke wegen. Gezien de toeristische attractiviteit van de waterwegen worden de jaagpaden ook veelvuldig ingeschakeld in lokale en provinciale toeristische fietsroutes.

De laatste jaren zijn in het Vlaamse gewest heel wat financiële inspanningen geleverd voor de aanleg van dergelijke verharde jaagpaden. Bij de aanleg van dijken of bij de versterking van bestaande waterkeringen en oevers wordt, indien mogelijk in het licht van de ruimtelijke bestemming, steeds in een verharding voorzien, zodat naast het dienstverkeer ook fietsers en wandelaars van deze paden op een comfortabele manier gebruik kunnen maken. Dit alles past in het principe van het "integraal waterbeheer" dat momenteel toegepast wordt door alle waterwegbeheerders van het Vlaamse gewest en waarbij alle mogelijke functies van de waterweg aan bod komen.

Als minister van Mobiliteit en Openbare Werken onderschrijf ik het grote belang dat de jaagpaden in Vlaanderen hebben voor het fietsverkeer en dit zowel op functioneel (woon-werkverkeer) als recreatief vlak, zonder hierbij echter de primaire functie van dienst- en exploitatieweg uit het oog te verliezen. Zo zal ter hoogte van industriële vestigingen met los- en laadplaatsen, steeds met deze industriële activiteit rekening moeten worden gehouden. Jaagpaden mogen dus zeker niet beschouwd worden als "exclusieve" fiets- en wandelpaden, wat uiteraard belangrijke gevolgen heeft voor het beheer en onderhoud: zo is het bijvoorbeeld ondenkbaar dat het ganse tracé van het jaagpad verlicht wordt, of dat er in de winter gestrooid wordt tegen ijsvorming zoals op de gewone fietspaden,...

De Dienst voor de Scheepvaart beheert 325 km kanalen in de provincies Antwerpen en Limburg, met name het Albertkanaal, het Kanaal Bocholt-Herentals, het Kanaal Dessel-Turnhout-Schoten, het Kanaal naar Beverlo, de Zuid-Willemsvaart en het Kanaal Dessel-Kwaadmechelen. Ook op deze kanalen werden in het verleden aanzienlijke inspanningen geleverd om minstens op één oever een goed en comfortabel berijdbaar verhard jaagpad aan te leggen.

De dijkbreuk die in 2001 plaatsvond langs het Kanaal Dessel-Turnhout-Schoten in Rijkevorsel is voor de Dienst voor de Scheepvaart de aanleiding geweest om, op een aantal plaatsen waar dit kanaal in ophoging ligt, verstevigingswerken aan de oevers uit te voeren. Deze verstevigingswerken moeten ertoe leiden het risico op een dijkbreuk te minimaliseren. Dit is de reden waarom gebruik wordt gemaakt van stalen damplanken. Een deel van deze werken is al uitgevoerd terwijl dit op andere plaatsen nog moet gebeuren. Mede door de uitvoering van deze werken werd het bestaande jaagpad op een aantal plaatsen sterk beschadigd, maar de herstelling of vernieuwing ervan is in de planning van de werken opgenomen en werd op een aantal plaatsen overigens al uitgevoerd. Het is in ieder geval de betrachting van de Dienst voor de Scheepvaart om zo spoedig mogelijk weer op alle plaatsen het jaagpad van een goede verharding te voorzien.

Het concept van de oeerversteviging met U-vormige stalen damplanken en bovenaan een houten kopbalk of wrijfhout, houdt inderdaad in dat er openingen zijn tussen de damplanken en de houten kopbalk. Door begroeiing kunnen deze openingen aan het oog worden onttrokken waardoor gevaarlijke situaties zouden kunnen ontstaan voor perso-

nen die zich te dicht tegen de rand van het water begeven. De Dienst voor de Scheepvaart onderkent dit probleem, zeker op plaatsen waar het jaagpad door de aanwezigheid van bomen vrij smal is en dicht tegen de waterkant is gelegen. In overleg met de plaatselijke besturen wordt momenteel onderzocht op welke wijze hieraan een oplossing kan worden gegeven.